Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 30. aprila 2014*

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe — Direktiva 93/13/EGS — Trinajsta uvodna izjava — Člen 1(2) — Potrošniške pogodbe — Hipotekarna kreditna pogodba — Postopek izvršbe na podlagi hipoteke — Nacionalni zakoni in predpisi — Pogodbeno ravnotežje“

V zadevi C-280/13,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Juzgado de Primera Instancia nº 4 de Palma de Mallorca (Španija) z odločbo z dne 23. aprila 2013, ki je prispela na Sodišče 22. maja 2013, v postopku

Barclays Bank SA

proti

Sari Sánchez García,

Alejandru Chacónu Barreri,

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi A. Borg Barthet, predsednik senata, E. Levits in S. Rodin (poročevalec), sodnika,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za Barclays Bank SA J. Rodríguez Cárcamo in B. García Gómez, odvetnika,

— za špansko vlado S. Centeno Huerta, agentka,

— za Evropsko komisijo M. van Beek, É. Gippini Fournier in L. Banciella, agenti,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: španščina.

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Direktive Sveta št. 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Barclays Bank SA (v nadaljevanju: Barclays) na eni ter S. Sánchez García in A. Chacónom Barrero (v nadaljevanju: dolžnika) na drugi strani glede izterjave neplačanih dolgov, ki izhajajo iz hipotekarne kreditne pogodbe, sklenjene med temi strankami iz postopka v glavni stvari.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 V deveti uvodni izjavi Direktive 93/13 je navedeno:

„[…] kupce blaga in storitev je treba zaščititi pred zlorabo moči prodajalca ali ponudnika […]“.

4 V trinajsti in štirinajsti uvodni izjavi te direktive je v zvezi z nacionalnimi zakoni ali predpisi navedeno:

„ker se predpostavlja, da zakoni ali predpisi držav članic, ki neposredno ali posredno določajo pogoje v potrošniških pogodbah, ne vsebujejo nedovoljenih [nepoštenih] pogojev; ker se zato ne zdi potrebno, da bi za pogoje, ki temeljijo na obveznih zakonih ali predpisih in načelih ali določbah mednarodnih konvencij, katerih pogodbenice so države članice ali Skupnost, veljale določbe te direktive; ker izraz ‚obvezni zakoni ali predpisi‘ v členu 1(2) zajema tudi pravila, ki v skladu z zakonom veljajo med pogodbenima strankama, če ni bilo dogovorjeno drugače;

ker pa morajo države članice zagotoviti, da pogodbe [ti] ne vsebujejo nedovoljenih [nepoštenih] pogojev, zlasti ker se ta direktiva uporablja tudi za obrti, poklice in posle v okviru javnega prava“.

5 Člen 1 navedene direktive določa:

„1. Namen te direktive je približati zakone in druge predpise držav članic o nedovoljenih [nepoštenih] pogojih v pogodbah, sklenjenih med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom.

2. Določbe te direktive ne veljajo za pogodbene pogoje, ki temeljijo na obveznih zakonih ali predpisih […].“

6 Člen 3 te direktive določa:

„1. Pogodbeni pogoj, o katerem se stranki nista dogovorili posamično, velja za nedovoljenega [nepoštenega], če v nasprotju z zahtevo dobre vere v škodo potrošnika povzroči znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank.

2. Pogodbeni pogoj šteje za pogoj, o katerem se stranki nista dogovorili posamično, če je bil sestavljen vnaprej in potrošnik zato ni mogel vplivati na vsebino določbe, zlasti v okviru vnaprej oblikovane tipske pogodbe.

[…]

3. Priloga vsebuje okvirni in nedokončani [neizčrpni] seznam pogojev, ki lahko štejejo za nedovoljene [nepoštene].“

7 Člen 4(1) Direktive 93/13 določa:

„Brez poseganja v člen 7 je treba nedovoljenost [nepoštenost] pogodbenega pogoja oceniti ob upoštevanju narave blaga ali storitev, za katero je bila sklenjena pogodba, in s sklicevanjem na vse okoliščine, ki so obstajale v času sklepanja pogodbe ter na vse druge pogoje te pogodbe ali druge pogodbe, od katere je pogoj odvisen.“

8 Člen 6(1) te direktive določa:

„Države članice določijo, da nedovoljeni [nepošteni] pogoji, uporabljeni v pogodbi, ki jo s potrošnikom sklene prodajalec ali ponudnik, kakor je določeno z nacionalnim pravom, niso zavezujoči za potrošnika in da pogodba še naprej zavezuje obe stranki na podlagi teh pogojev, če je nadaljnji obstoj mogoč brez nedovoljenih [nepoštenih] pogojev.“

9 Člen 7(1) navedene direktive določa:

„Države članice zagotovijo, da v interesu potrošnikov in konkurentov obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nedovoljenih [nepoštenih] pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki.“

10 Točka 1 priloge k tej direktivi vsebuje seznam pogojev, ki se v skladu s členom 3(3) te direktive lahko štejejo za nepoštene. Ta priloga določa:

„1. Pogoji, katerih cilj ali učinek je:

[…]

(e) zahteva, da mora potrošnik, ki ne izpolni svoje obveznosti, plačati nesorazmerno visoko nadomestilo;

[…]“

Špansko pravo

11 Člen 1911 civilnega zakonika (Código Civil) določa:

„Za izpolnitev obveznosti dolžnik odgovarja z vsem svojim premoženjem, sedanjim in bodočim.“

12 Člen 105 zakona o hipotekah (Ley Hipotecaria), ki je bil kodificiran z uredbo z dne 8. februarja 1946 (BOE št. 58 z dne 27. februarja 1946, str. 1518) in kot je bil spremenjen z zakonom 1/2013, določa:

„Hipoteka se lahko ustanovi za zavarovanje izpolnitve vseh vrst obveznosti in ne spreminja neomejene osebne odgovornosti dolžnika, ki je določena v členu 1911 civilnega zakonika.“

13 Vendar člen 140 navedenega zakona dopušča sklenitev drugačnih dogovorov, s katerimi se omeji odgovornost dolžnika. Ta člen določa:

„Brez poseganja v člen 105 se lahko v aktu o ustanovitvi prostovoljne hipoteke veljavno dogovori, da zavarovana obveznost učinkuje le na stvareh, ki so pod hipoteko.

V takem primeru sta odgovornost dolžnika in tožba upnika na podlagi hipotekarnega kredita omejena na znesek stvari, ki so pod hipoteko, in se ne razširita na druge stvari iz dolžnikovega premoženja.“

14 Člen 570 zakonika o civilnih postopkih (Ley de enjuiciamiento civil, v nadaljevanju: LEC), naslovljen „Zaključek izvršbe“, določa:

„Prisilna izvršba se konča le s popolnim poplačilom upnika, ki je predlagatelj izvršbe, o čemer s sklepom odloči sodni tajnik; zoper ta sklep pa je mogoče neposredno vložiti revizijo.“

15 Člen 579 LEC z naslovom „Izvršba denarne terjatve v primeru stvari, ki so pod hipoteko ali so predmet zastavne pravice“ določa:

„Če izkupiček od javne dražbe stvari, ki so pod hipoteko ali so predmet zastavne pravice, ne zadošča za poplačilo terjatve, lahko predlagatelj izvršbe predlaga dovolitev izvršbe za izterjavo preostalega zneska in zoper zadevno osebo, izvršba pa se nadaljuje v skladu s splošnimi določbami, ki veljajo za vse izvršbe.“

16 Člen 671 LEC z naslovom „Dražba brez ponudnika“ je v različici, ki izhaja iz zakona 13/2009 z dne 3. novembra 2009 o reformi procesnega prava za vzpostavitev novega sodnega tajništva (BOE št. 266 z dne 4. novembra 2009, str. 92103), določal:

„Če na dražbi ni nobenega ponudnika, lahko upnik predlaga domik stvari za znesek, ki je enak ali višji od 50 % njene ocenjene vrednosti, ali za znesek, ki se mu dolguje iz vseh naslovov.

[…]“

17 Člen 9 kraljeve uredbe 716/2009 z dne 24. aprila 2009 za izvajanje nekaterih vidikov zakona 2/1981 z dne 25. marca 1981 o regulaciji hipotekarnega trga in drugih določbah glede hipotekarnega in finančnega sistema (BOE št. 107 z dne 2. maja 2009, str. 38490) je določal:

„Če iz tržnih razlogov ali katerega koli drugega razloga vrednost stvari pod hipoteko upade za več kot 20 % glede na prvotno ocenjeno vrednost […], lahko upnik, potem ko neodvisna pooblaščena družba prej opravi cenitev, od dolžnika zahteva razširitev hipoteke na druge stvari, ki zadoščajo za kritje zahtevane razlike med vrednostjo stvari in posojilom ali kreditom, ki je z njo zavarovan.

[…]

[…] Če v roku dveh mesecev od zahtevane razširitve dolžnik te ne izvede in ne odplača dela posojila ali kredita, na katerega se nanaša prejšnji odstavek, se šteje, da se je odločil za odplačilo celotnega posojila ali kredita, zadevno izpolnitev pa lahko upnik zahteva takoj.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

18 Dolžnika sta 30. avgusta 2005 pri banki Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Baleares podpisala pogodbo o posojilu za znesek 91.560 EUR. Za zavarovanje odplačila tega posojila sta na nepremičnini, ki je bila njuno stalno prebivališče, ustanovila hipoteko. Stranke so v akt o ustanovitvi hipoteke vključile posebno določilo, da znaša v primeru morebitne sodne prodaje stvari izklicna vrednost stanovanja 149 242,80 EUR. Po trditvah družbe Barclays so pogodbene stranke ravno tako dogovorile neomejeno osebno odgovornost dolžnikov za vračilo posojila, ne da bi se ta odgovornost omejila na vrednost stvari pod hipoteko.

19 Družba Barclays je z aktom z dne 24. julija 2007 vstopila v pravice posojilodajalca. Družba Barclays in dolžnika so se z aktom z istega dne dogovorili, da se znesek posojila zviša na 153.049,08 EUR. Ocenjena vrednost stvari pod hipoteko in določilo glede odgovornosti dolžnikov nista bila spremenjena. Glede vidikov, ki niso bili izrecno navedeni v novem aktu, so se uporabila določila prvotne hipotekarne kreditne pogodbe.

20 Po navedbah družbe Barclays sta dolžnika mesečne obroke posojila prenehala plačevati 24. oktobra 2009, predčasna zapadlost hipotekarnega kredita pa je nastopila 25. marca 2010. Na ta datum je skupni dolgovani znesek tega posojila znašal 150 011,52 EUR.

21 Družba Barclays je 10. decembra 2010 pri Juzgado de Primera Instancia nº 4 de Palma de Mallorca (prvostopenjsko sodišče v Palmi de Mallorca) proti dolžnikoma vložila predlog za izvršbo s hipoteko zavarovanih terjatev, pri čemer je izkazala dolg glavnice v višini 148 142,83 EUR, 1 689,95 EUR za zapadle obresti ter 45.003 EUR za obresti in stroške. Juzgado de Primera Instancia nº 4 de Palma de Mallorca je s sklepom z dne 15. decembra 2010 odredilo izvršbo na nepremičnini pod hipoteko.

22 Sodna prodaja te nepremičnine je bila 25. maja 2011, vendar ni prišel noben ponudnik. Navedena nepremičnina je bila upniku, družbi Barclays, v skladu s členom 671 LEC domaknjena za znesek 74 621,40 EUR, torej za 50 % ocenjene vrednosti, ki so jo stranke navedle v aktu o ustanovitvi hipoteke.

23 Na predlog družbe Barclays je bil 18. oktobra 2012 proti dolžnikoma izdan sklep o izvršbi. S tem sklepom je bilo dovoljeno nadaljevanje prisilne izvršbe za preostanek terjatve družbe Barclays v znesku 95 944,11 EUR, torej 75 390,12 EUR za preostanek glavnice, 10 960,50 EUR za obresti, zapadle do 25. maja 2011, in 9 593,49 EUR za stroške za realizacijo hipoteke, ter povečano za znesek 22 617,03 EUR, ki je bil začasno določen za obresti in stroške v zvezi z izvršilnimi ukrepi.

24 Dolžnika sta zoper navedeni sklep v zakonsko določenem roku vložila ugovor. Navedla sta, da – ker je bila družbi Barclays nepremičnina, katere ocenjena vrednost je v skladu s potrdilom o vrednotenju z dne 18. maja 2007, ki ga je naročila ta družba, znašala 182.700 EUR, domaknjena za znesek 74 621,40 EUR – bi bilo treba šteti, da je bilo posojilo poplačano z domikom in da je bil del terjatve družbe Barclays, ki ni krit s tem zneskom, poravnan. Zatrjujeta tudi, da je družba Barclays zlorabila pravico in se neupravičeno obogatila.

25 Družba Barclays je razlogom iz tega ugovora nasprotovala in trdila, da njena terjatev ni bila v celoti poplačana in da je Tribunal Supremo (vrhovno sodišče) v podobnih primerih, kot je ta, ki je predmet postopka v glavni stvari, že odločilo, da ni podana niti zloraba pravice niti neupravičena obogatitev.

26 Juzgado de Primera Instancia nº 4 de Palma de Mallorca je v teh okoliščinah prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba Direktivo [93/13] ter načeli prava Unije o varstvu potrošnikov in pogodbenem ravnotežju razlagati tako, da nasprotujejo španski ureditvi na področju hipotek, ki sicer določa, da lahko hipotekarni upnik zahteva povečanje zavarovanj, kadar ocenjena vrednost nepremičnine upade za 20 %, vendar ne določa, da bi lahko potrošnik-dolžnik-nasprotna stranka v izvršbi, v okviru postopka realizacije hipoteke po predhodni kontradiktorni oceni vrednosti zahteval revizijo te ocenjene vrednosti vsaj za namene iz člena 671 LEC, kadar je ta vrednost v obdobju med ustanovitvijo hipoteke in njeno realizacijo narasla za tak ali večji delež?

2. Ali je treba Direktivo [93/13] ter načeli prava Unije o varstvu potrošnikov in pogodbenem ravnotežju razlagati tako, da nasprotujejo španski postopkovni ureditvi glede realizacije hipoteke, ki določa, da se lahko upniku, predlagatelju izvršbe, domakne nepremičnina pod hipoteko za

znesek v višini 50 % ocenjene vrednosti (zdaj 60 %), kar je neupravičeno sankcioniranje potrošnika-dolžnika-nasprotne stranke v izvršbi, ki ustreza 50 % (zdaj 40 %) te ocenjene vrednosti?

3. Ali je treba Direktivo [93/13] ter načeli prava Unije o varstvu potrošnikov in pogodbenem ravnotežju razlagati tako, da sta podani zloraba pravice in neupravičena obogatitev, kadar upnik poleg tega, da se mu domakne nepremičnina pod hipoteko za 50 % (zdaj 60 %) ocenjene vrednosti, predlaga dovolitev izvršbe za preostali znesek zaradi poplačila celotnega dolga, ne glede na to, da ocenjena vrednost in/ali realna vrednost domaknjene nepremičnine presega celotni dolg, in čeprav je tako ravnanje v skladu z nacionalnim procesnim pravom?

4. Ali je treba Direktivo [93/13] ter načeli prava Unije o varstvu potrošnikov in pogodbenem ravnotežju razlagati tako, da se v zvezi z domikom nepremičnine pod hipoteko z ocenjeno vrednostjo in/ali realno vrednostjo, ki je večja od celotnega hipotekarnega posojila, uporabi člen 570 LEC, ki nadomesti uporabo členov 579 in 671 LEC, zaradi česar je treba šteti, da je prišlo do popolnega poplačila upnika, ki je predlagatelj izvršbe?“

27 Predložitveno sodišče je stranke pozvalo, naj o teh vprašanjih podajo svoja stališča. Družba Barclays je menila, da španska zakonodaja ne krši prava Unije, in predlagala nadaljevanje izvajanja ukrepov prisilne izvršbe. Stran, ki je nasprotovala izvršbi, se je strinjala z vložitvijo predloga za sprejetje predhodne odločbe.

Vprašanja za predhodno odločanje

28 Predložitveno sodišče želi s temi štirimi vprašanji, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu izvedeti, ali je treba Direktivo 93/13 ter načeli prava Unije o varstvu potrošnikov in pogodbenem ravnotežju razlagati tako, da nasprotujejo zakonom in predpisom države članice, kakršni so ti v zadevi iz postopka v glavni stvari, ki na eni strani določajo, da lahko hipotekarni upnik kljub temu, da mu je nepremičnina pod hipoteko z ocenjeno vrednostjo, ki je večja od celotne zavarovane terjatve, ob tem da ni bilo drugih ponudnikov, domaknjena za znesek v višini 50 % te vrednosti, nadaljuje prisilno izvršbo naslova, na katerem temelji njegova terjatev, za znesek, ki ustreza preostanku te terjatve, na drugi strani pa dopuščajo razširitev zavarovanj v korist navedenega upnika, kadar ocenjena vrednost nepremičnine pod hipoteko upade za 20 %, ne da bi bilo mogoče v primeru porasta te ocenjene vrednosti v korist dolžnika opraviti ponovno vrednotenje.

29 Namen Direktive 93/13 je v skladu z njenim členom 1(1) približati zakone in druge predpise držav članic o nepoštenih pogojih v pogodbah, sklenjenih med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom.

30 Prav tako je treba spomniti, da v skladu s členom 1(2) navedene direktive „določbe te direktive ne veljajo za pogodbene pogoje, ki temeljijo na obveznih zakonih ali predpisih […]“.

31 Poleg tega v skladu s trinajsto uvodno izjavo te direktive člen 1(2) Direktive 93/13 „zajema tudi pravila, ki v skladu z [nacionalnim] zakonom veljajo med pogodbenima strankama, če ni bilo dogovorjeno drugače“.

32 V zvezi s tem iz ustaljene sodne prakse izhaja, da sistem varstva, uveden z navedeno direktivo, temelji na zamisli, da je potrošnik v razmerju do prodajalca ali ponudnika v podrejenem položaju glede pogajalske moči in ravni obveščenosti (sodba Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, točka 44).

33 Člen 6(1) navedene direktive glede takega položaja podrejenosti določa, da nepošteni pogoji potrošnika ne zavezujejo. Kot je razvidno iz sodne prakse, gre za zavezujočo določbo, ki želi formalno ravnovesje v pravicah in obveznostih sopogodbenikov zamenjati z dejanskim ravnovesjem, tako da se med njimi ponovno vzpostavi enakost (sodba Aziz, EU:C:2013:164, točka 45).

34 Sodišče je v okviru tega že večkrat poudarilo, da mora nacionalno sodišče po uradni dolžnosti preizkusiti nepoštenost pogodbenega pogoja, ki spada na področje uporabe Direktive 93/13, in tako izravnati neravnotežje med potrošnikom in prodajalcem ali ponudnikom, in to takoj, ko ima vse za to potrebne pravne in dejanske elemente (sodba Aziz, EU:C:2013:164, točka 46 in navedena sodna praksa).

35 Sodišče je poleg tega presodilo, da je treba Direktivo 93/13 razlagati tako, da nasprotuje zakonodaji države članice, ki sodišču, ki mu je predložen predlog za izdajo plačilnega naloga, ne dovoljuje, da bi po uradni dolžnosti, *in limine litis* ali v kateri koli drugi fazi postopka, čeprav ima na voljo vse potrebne pravne in dejanske elemente v ta namen, presodilo nepoštenost pogoja o zamudnih obrestih v pogodbi, ki jo je prodajalec ali ponudnik sklenil s potrošnikom, če ta ni vložil ugovora (sodba Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, točka 57).

36 Poleg tega je Sodišče v točki 64 sodbe Aziz (EU:C:2013:164) menilo, da je treba navedeno direktivo razlagati tako, da nasprotuje zakonodaji države članice, ki poleg tega, da v okviru postopka izvršbe na podlagi hipoteke ne predvideva ugovornih razlogov v zvezi z nepoštenostjo pogodbenega pogoja, ki je podlaga za izvršbo, sodišču, ki odloča o vsebini in je pristojno za presojo nepoštenosti takega pogoja, ne omogoča, da sprejme začasne ukrepe, med drugim zlasti ukrep prekinitve navedenega izvršilnega postopka, kadar je sprejetje teh ukrepov nujno za zagotovitev polnega učinka njegove končne odločbe.

37 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da so, kadar nacionalni mehanizmi za prisilno izterjavo niso usklajeni, pravila za izvajanje, prvič, ugovornih razlogov, ki so dopustni v okviru postopka izvršbe na podlagi hipoteke, in, drugič, pooblastil, ki jih ima v tej fazi izvršilno sodišče za preučitev zakonitosti pogojev iz potrošniške pogodbe, po načelu procesne avtonomije držav članic predmet njihovega nacionalnega pravnega reda, vendar pod pogojem, da niso manj ugodna od tistih, ki urejajo podobne položaje v nacionalnem pravu (načelo enakovrednosti), in da v praksi ne onemogočajo ali čezmerno otežujejo uresničevanja pravic, ki jih potrošniku podeljuje pravo Unije (načelo učinkovitosti) (glej po analogiji sodbo Aziz, EU:C:2013:164, točka 50).

38 Vendar se zadeva iz postopka v glavni stvari razlikuje od zadev, ki sta bili podlaga za sodbi Banco Español de Crédito (EU:C:2012:349) in Aziz (EU:C:2013:164), v katerih sta se spora pred zadevnima predložitvenima sodiščema nanašala neposredno na pogodbene pogoje, postavljena vprašanja pa so se nanašala na omejitev pooblastil nacionalnega sodišča za presojo nepoštenosti teh pogojev.

39 V zadevi iz postopka v glavni stvari predložitveno sodišče ne navaja nobenega pogodbenega pogoja, ki bi ga bilo mogoče opredeliti kot nepoštenega. Vsa štiri vprašanja se nanašajo na skladnost določb nacionalnih zakonov in predpisov z Direktivo 93/13. Nobena od zadevnih nacionalnih določb iz postopka v glavni stvari ni pogodbena. Poleg tega se nobena od navedenih določb – drugače kot v zadevah, ki sta bili podlaga za sodbi Banco Español de Crédito (EU:C:2012:349) in Aziz (EU:C:2013:164) – ne nanaša na obseg pooblastil nacionalnega sodišča za presojo nepoštenosti pogodbenega pogoja.

40 Nacionalne določbe, ki so predmet predložitvene odločbe, imajo namreč zakonsko oziroma podzakonsko naravo in niso povzete v pogodbi, obravnavani v postopku v glavni stvari. Take določbe pa ne spadajo na področje uporabe navedene direktive, katere namen je prepovedati nepoštene pogoje v potrošniških pogodbah.

41 Drugače kot v zadevi, ki je bila podlaga za sodbo RWE Vertrieb (C-92/11, EU:C:2013:180, točka 25), v kateri so se stranke – glede na točke od 29 do 38 te sodbe – dogovorile o razširitvi področja uporabe ureditve, ki jo je določil nacionalni zakonodajalec, se določbe nacionalnih zakonov in predpisov, na katere se nanašajo vprašanja iz zadeve iz postopka v glavni stvari, uporabljajo, pri čemer nista bila njihovo področje uporabe ali njihov obseg nikakor spremenjena s pogodbenim pogojem. Torej je legitimno domnevati, da je ohranjeno spoštovanje pogodbenega ravnotežja, ki ga je vzpostavil

nacionalni zakonodajalec (glej v tem smislu sodbo RWE Vertrieb, EU:C:2013:180, točka 28). Kot je razvidno iz trinajste uvodne izjave in člena 1(2) Direktive 93/13, se je zakonodajalec Unije izrecno odločil ohraniti to ravnotežje.

42 Poleg tega, določbe nacionalnih zakonov in predpisov, obravnavane v postopku v glavni stvari, „veljajo med pogodbenima strankama, če ni bilo dogovorjeno drugače“. Torej so v skladu s trinajsto uvodno izjavo Direktive 93/13 zajete s členom 1(2) te direktive, v skladu s katerim zanje „določbe [navedene] direktive ne veljajo“. Tako se ta direktiva vsekakor ne uporablja.

43 V zvezi z načeloma prava Unije o varstvu potrošnikov in pogodbenem ravnotežju je treba ugotoviti, da je namen Direktive 93/13 zagotoviti njuno spoštovanje z odpravo nepoštenih pogojev, ki so odsev neravnotežja med pogodbenimi strankami, iz potrošniških pogodb.

44 Kot pa je bilo že poudarjeno, zadevne določbe zakonov in predpisov iz postopka v glavni stvari ne spadajo na področje uporabe Direktive 93/13, saj se ni navajal obstoj nepoštenega pogodbenega pogoja. Zato se glede na to, da obstaja *lex specialis*, kot je Direktiva 93/13, ki s svojega področja uporabe izključuje primer, kakršen je obravnavani, splošna načela, na katerih temelji, ne morejo uporabiti.

45 Glede na vse te preudarke je treba na vprašanja, ki jih je postavilo predložitveno sodišče, odgovoriti, da je treba Direktivo 93/13 in načeli prava Unije o varstvu potrošnikov in pogodbenem ravnotežju razlagati tako, da so določbe zakonov in predpisov države članice, kakršne so te v zadevi iz postopka v glavni stvari, izključene z njihovega področja uporabe, če ne obstaja pogodbeni pogoj, ki bi spreminjal obseg ali področje uporabe teh določb zakonov in predpisov.

Stroški

46 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) razsodilo:

Direktivo Sveta št. 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah in načeli prava Unije o varstvu potrošnikov in pogodbenem ravnotežju je treba razlagati tako, da so določbe zakonov in predpisov države članice, kakršne so te v zadevi iz postopka v glavni stvari, izključene z njihovega področja uporabe, če ne obstaja pogodbeni pogoj, ki bi spreminjal obseg ali področje uporabe teh določb zakonov in predpisov.

Podpisi